

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 290/2020 z dnia 4 czerwca 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 290/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 czerwca 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Uczelnia wadliwie opracowała koncepcję kształcenia. Każda ze specjalności została przyporządkowana do innych dyscyplin nauki. Uczelnia określiła różne udziały procentowe tych dyscyplin w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Dla specjalności - *doradca zawodowy i edukacyjny* udział dyscypliny wiodącej - pedagogika wynosi 73,8%, dla specjalności *zarządzanie oświatą* udział dyscypliny wiodącej - pedagogika wynosi 59,34%. Należy zwrócić uwagę, iż ustawodawca w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) wymaga przyporządkowania kierunku studiów do dyscypliny nauki. Przyporządkowanie to nie może następować w ramach specjalności. Dodatkowo warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, o czym mówi art. 76 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy. W przedstawionej koncepcji absolwenci każdej ze specjalności uzyskują inne efekty uczenia się. W takiej koncepcji kształcenia jest więc mowa o dwóch różnych kierunkach studiów, a nie o dwóch specjalnościach.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła, że udział procentowy liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej pedagogika w odniesieniu do kierunku studiów pasuje

się na poziomie 52,8%. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu przyporządkowała, jak stanowi art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.), kierunek studiów pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym do dyscypliny nauki pedagogika. Wnioskodawca nie zgodził się z uwagą Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, że ww. przyporządkowanie do dyscypliny nauki nastąpiło na poziomie grup specjalistycznych zajęć zawodowych, gdyż te zostały osadzone w ramach zajęć do wyboru, z których część odnosi się do dyscypliny wiodącej, ale przy zróżnicowanym udziale procentowym. Udział procentowy dyscypliny wiodącej pedagogika (52,8%) w ramach zajęć obowiązujących wszystkich studentów niezależnie od wybranej grupy specjalistycznych zajęć zawodowych *doradca zawodowy i edukacyjny* lub *zarządzanie oświatą* jest identyczny, zatem przypisanie kierunku studiów pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia nastąpiło w odniesieniu do kierunku studiów.

Uczelnia dalej wskazała, że przedstawiona koncepcja kształcenia nie odnosi się do dwóch różnych kierunków studiów, jak stwierdziło Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, lecz do dwóch grup specjalistycznych zajęć zawodowych — *doradca zawodowy i edukacyjny* oraz *zarządzanie oświatą* w ramach jednego kierunku studiów, jakim jest pedagogika.

Uczelnia wskazała, że zróżnicowanie na poziomie efektów uczenia się jest naturalną konsekwencją wprowadzenia do koncepcji kształcenia zajęć do wyboru pozwalających studentowi na osiągnięcie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu pedagoga w interesującym go obszarze życia społecznego. Trudno byłoby skonstruować taki układ treści do wyboru, które zważając na powyższe odmienności, gwarantowałyby osiągnięcie przez studenta identycznych efektów uczenia się w ramach każdej z grup specjalistycznych zajęć zawodowych.

Wnioskodawca dodał, że wszystkie zajęcia zawarte w programie studiów czy to w ramach grupy specjalistycznych zajęć zawodowych *doradca zawodowy i edukacyjny* czy też w ramach grupy specjalistycznych zajęć zawodowych *zarządzanie oświatą* bazują na efektach uczenia się przypisanych do kierunku pedagogika i wskazanej na wstępie dyscypliny wiodącej. Tabelaryczne ujęcie udziałów procentowych dyscyplin w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów zawarto w załączniku do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy tabelę prezentującą przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin naukowych oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin, wskazując, że udział dyscypliny wiodącej pedagogiki dla wnioskowanego kierunku wynosi 52,8%. Wskazana w tabeli wartość procentowa nie została wiarygodnie uzasadniona. Uczelnia podała, iż przypisanie do dyscyplin wynosi: „grupa specjalistycznych zajęć zawodowych w zakresie: *doradca zawodowy i edukacyjny* - pedagogika (26,4%), filozofia (5,46%), językoznawstwo (6,55%), nauki o kulturze i religii (3,27%), nauki prawne (2,18%), nauki socjologiczne (3,27%), psychologia (5,46%).”; „grupa specjalistycznych zajęć zawodowych w zakresie: *zarządzanie oświatą*: pedagogika (18,4%), filozofia (5,46%), językoznawstwo (6,55%), nauki o kulturze i religii (3,27%), nauki prawne (3,82%), nauki o zarządzaniu i jakości (7,86%), nauki socjologiczne (3,27%), psychologia (5,46%).”

Z przedstawionych przez Wnioskodawcę informacji należy wnioskować, iż przyporządkowanie do dyscyplin następuje w ramach zakresów (specjalności). Jak wynika z powyższego, każdy zakres posiada odmienne przyporządkowanie do dyscyplin. Jeżeli zsumować wartości procentowe dyscyplin, to nie dadzą one 100%. W przypadku *specjalności doradca zawodowy i edukacyjny* uzyskana wartość wynosi 105,39%, zaś w przypadku specjalności *zarządzanie oświatą* - 106,89%.

Uczelnia nie podjęła żadnych działań naprawczych, które usuwałyby istotę zarzutu, iż w przedstawionej koncepcji absolwenci każdej ze specjalności uzyskują inne efekty uczenia się; w takiej koncepcji kształcenia jest więc mowa o dwóch różnych kierunkach studiów, a nie o dwóch specjalnościach. W tym zakresie Uczelnia ograniczyła swoje stanowisko do polemiki z treścią uchwały Prezydium PKA, która nie okazała się zasadna.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Praktykom zawodowym nie przypisano efektów uczenia się. Przedstawione informacje nie pozwalają na stwierdzenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania jest zobowiązany realizować w trakcie praktyki.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż w dokumentacji wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym zostały załączone szczegółowe treści programowe pozwalające na uzyskanie efektów uczenia się w zakresie praktyk zawodowych. Wskazano w nich wyraźnie na efekty uczenia się osiąmane przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zadania realizowane w trakcie praktyki zawodowej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje pozwalające na ustalenie, że praktykom zawodowym przypisano efekty uczenia się. Przedstawione informacje pozwalają na stwierdzenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania jest zobowiązany realizować w trakcie praktyki.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów. Ponadto potwierdzenia efektów uczenia się osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu może dokonać Uczelnia spełniająca warunek określony w art. 71 ust 1 pkt 1 albo pkt 2 powołanej ustawy. Żadnego z tych warunków uczelnia składająca wniosek nie spełnia. Zgodnie z art. 76 ust. 1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie

studiów, w tym efektów zakładanych dla praktyk zawodowych, będących obowiązkowym składnikiem programu studiów.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż przyjęta procedura realizacji praktyki zawodowej na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym nie przewiduje możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej, jeżeli jej realizacja odbywa się w trybie wykonywanej pracy zawodowej. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu nie zgadza się z powołaniem w przedmiotowej sprawie unormowań art. 71 ust. 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w brzmieniu: „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”. Dla Uczelni jasnym jest, że na podstawie powoływanego przepisu nie ma możliwości potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów. Uczelnia jest również świadoma, że nie spełnia warunków określonych w art. 71 ust. 1 pkt 1 albo pkt 2 ustawy. Przyjęta w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu procedura realizacji praktyk zawodowych na podstawie wykonywanej pracy zawodowej spełnia wymogi ustanowione w art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy w zakresie obowiązku osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych stanowiących integralną część programu studiów. Uczelnia dalej podkreśla, że zawarta w Uczelnianym oraz Wydziałowym Regulaminie praktyk zawodowych procedura realizacji praktyk zawodowych na podstawie wykonywanych obowiązków zawodowych różni się od realizacji praktyki zawodowej w normalnym trybie wyłącznie na etapie wstępnym (organizacyjnym), gdy student jest kierowany na praktykę zawodową do danej instytucji. W normalnym trybie student ma obowiązek udania się do instytucji w celu uzyskania zgody na odbycie praktyki zawodowej, co jest potwierdzone w Oświadczeniu o przyjęciu na praktykę zawodową. Z podpisanym przez instytucję Oświadczeniem o przyjęciu na praktykę zawodową student udaje się do Biura Karier WSPiA w celu wystawienia Skierowania na praktykę zawodową oraz Umowy o realizację praktyki zawodowej.

Wnioskodawca stwierdził następnie, że etap ten zostaje pominięty, gdy student wyraża chęć odbycia praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. W tym wypadku nie musi udawać się do instytucji w celu wypełnienia Oświadczenia o przyjęciu na praktykę zawodową, a następnie do Biura Karier WSPiA w celu wystawienia Skierowania na praktykę zawodową oraz Umowy o realizację praktyki zawodowej. Chcąc ułatwić ten wstępny etap organizacyjny, Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu przyjęła, że student ma obowiązek złożenia do Dziekana Wydziału wniosku o możliwość odbycia praktyki na podstawie wykonywanych obowiązków zawodowych. W celu weryfikacji, czy dana instytucja, w której zatrudniony jest student umożliwia pełną realizację praktyki zawodowej zgodnie z programem praktyki, student załącza do wniosku do Dziekana Wydziału zakres obowiązków na stanowisku pracy.

Decyzja Dziekana Wydziału o możliwości odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanych obowiązków zawodowych nie jest w żadnym wypadku decyzją o zwolnieniu studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej, a w konsekwencji zaliczeniu jej na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się. Student odbywający praktykę na podstawie wykonywanych obowiązków zawodowych, podobnie jak student odbywający praktykę

w normalnym trybie, ma obowiązek osiągnięcia efektów uczenia się dla praktyk zawodowych i prowadzenia stosownej dokumentacji realizacji praktyki zawodowej.

Wnioskodawca wyjaśnił, że zaliczenie przez Dziekana Wydziału, Prodziekana Wydziału lub Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk Zawodowych praktyki zawodowej realizowanej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej następuje dopiero w momencie przedstawienia przez studenta pełnej dokumentacji przebiegu praktyki zawodowej. Sam etap realizacji praktyki zawodowej i jej zaliczenia czy to w normalnym trybie czy też na podstawie wykonywanych obowiązków zawodowych jest identyczny. Jeżeli student realizujący praktykę zawodową w swoim miejscu zatrudnienia nie osiągnie zakładanych efektów uczenia się i nie przedstawi potwierdzającej ten fakt kompletnej dokumentacji przebiegu praktyki, praktyka zawodowa nie zostanie mu zaliczona. Podane powyżej różnice dotyczące jedynie elementu wstępnego organizacji praktyki zawodowej zostały wyraźnie wskazane w załączonej dokumentacji o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiła informacji o podjętych działaniach naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z treścią uchwały nr 290/2020.

Prezydium PKA zważyło, iż ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do zajęć. Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85), studia są prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu na podstawie programu studiów, który określa m.in. liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć. Wykładnia cytowanego wyżej, oraz innych przepisów prawa prowadzi do konkluzji, iż punkty ECTS przypisywane są wyłącznie do zajęć, nigdy nie są zaś przypisywane do innych elementów programu studiów. W myśl § 3 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), praktykom zawodowym należy przypisać punkty ECTS, co także wskazuje na zaliczenie ich do kategorii zajęć. Tezę tę potwierdzają inne przepisy powołanego rozporządzenia, jak § 17 ust. 1 pkt 4 stanowiący, iż „karty okresowych osiągnięć studenta zawierają nazwy zajęć, w tym praktyk, w semestrze lub roku”. Przepis ten nie pozostawia miejsca na swobodę interpretacyjną, skoro prawodawca jednoznacznie wymienił praktyki zawodowe wśród zajęć.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w programie studiów określa się sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Nie istnieje przepis, który wyłączałby z dyspozycji przepisu § 3 ust. 1 pkt 5 zajęcia, jakimi są praktyki zawodowe. Skoro praktyki zawodowe są zajęciami, to muszą być im przypisane efekty uczenia się, a zatem także sposoby weryfikacji i oceny tych efektów. Weryfikacja działań Uczelni, dotyczących osiągania i weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych, powinna być zatem dokonywana według tych samych zasad, co pozostałych zajęć, chyba że możliwe jest wskazanie przepisów szczególnych, które zasady tę uchylają.

Analiza przepisów ustawy prowadzi do wniosku, iż model systemowy obejmuje enumerację pozytywną, dotyczącą wskazania dopuszczalnych wypadków przyjęcia innych sposobów weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się, niż typowe. M.in. zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być

uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia. Wolumen przepisów regulujących kwestię wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, dopełnia art. 76a ust. 1 ustawy, w myśl którego uczelnia może zorganizować weryfikację osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów, w szczególności przeprowadzać zaliczenia i egzaminy kończące określone zajęcia oraz egzaminy dyplomowe, poza siedzibą uczelni lub poza jej filią z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację.

Należy przyjąć, iż wyliczając enumeratywnie, poprzez w/w przepisy, przypadki w których dopuszczalny jest szczególny sposób osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się, ustawodawca – zgodnie z domniemaniem jego racjonalnego zachowania – postanowił, iż w pozostałych wypadkach inne sposoby osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, nie są dopuszczalne. Sposobów typowych ustawodawca nie definiuje, należy zatem wnioskować, iż odsyła do sposobów typowych dla osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się w ramach zajęć, czyli związanych z udziałem osoby prowadzącej zajęcia. Cytowany przepis rozporządzenia wskazuje także, iż prawodawca, za typowy sposób weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, uznaje działanie obejmujące przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia w siedzibie uczelni lub w jej filii. Wszystkie cytowane wyżej przepisy odnoszą się bez wyjątku do wszystkich zajęć, a zatem także i do zajęć w postaci praktyk zawodowych.

Argumenty powyższe prowadzą do wniosku, że osiągnięcie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny (np. w ramach standardów kształcenia określonych dla kierunków studiów objętych tymi standardami), powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, t.j. opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu.

Jedyny, ustawowo przewidziany wyjątek od konieczności stosowania podstawowego modelu systemowego, jakim jest osiągnięcie i weryfikacji efektów uczenia się w typowy, opisany wyżej sposób, jest instytucja potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z art. 71 ustawy, uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiada:

- 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, o której mowa w art. 53 ust. 1, albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek.

Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów, co dotyczy także efektów przypisanych praktykom zawodowym. Nie ma przeszkód, aby efekty określone dla praktyk zawodowych były weryfikowane przy zastosowaniu instytucji potwierdzania efektów uczenia się, należy jednak zwrócić uwagę, iż stosowanie tej instytucji podlega pewnym ograniczeniom, m.in. w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów, zaś liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Innych wyjątków od stosowania podstawowego modelu systemowego, jakim jest osiągnięcie i weryfikacja efektów uczenia się na zasadzie udziału studenta w zajęciach ujętych w programie i harmonogramach realizacji programu studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, prawo powszechnie obowiązujące nie przewiduje. Dlatego nie znajduje umocowania prawnego, rozwiązanie w postaci „zaliczania” praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej w trakcie studiów. Rozwiązanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i harmonogramach realizacji programu studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak, pomijając przepisy dotyczące kierunków studiów objętych standardami kształcenia oraz sytuacji nadzwyczajnych. Praca zawodowa studenta nie jest udziałem w zajęciach ujętych w programie i harmonogramach realizacji programu studiów, zorganizowanych przez uczelnię. Idąc tokiem rozumowania Wnioskodawcy, każdą aktywność studenta mającą odniesienie do treści i efektów uczenia się, można określić jako tożsamą z udziałem w zajęciach (np. zamiast uczestnictwa w wykładzie - udział w szkoleniu zawodowym, zamiast uczestnictwa w ćwiczeniach – udział w warsztatach organizowanych przez pracodawcę, itd.) i stwierdzać osiągnięcie w ramach takiej aktywności efektów uczenia się. Regulacje przytoczone przez Wnioskodawcę w istocie dopuszczają osiągnięcie efektów uczenia się poza zajęciami zorganizowanymi przez uczelnię i stanowią przez to działanie *in fraudem legis* (mające na celu obejście prawa).

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów 1 i 3 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 290/2020 z 4 czerwca 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
19.08.2020

Krzysztof Diks